

Logika 2: Wprowadzenie do skończonych modeli (Ostatnia aktualizacja 27.02.2025 11:10)

Bartosz Bednarczyk

1 Tydzień 0

W poniższych dwóch zadaniach każdy podpunkt jest wart 0.5pkt.

► **Zadanie 1.1.** Wyraż poniższe własności grafów w FO:

- Graf zawiera wierzchołek izolowany.
- Graf ma przynajmniej dwa wierzchołki o stopniu wyjściowym 3.
- Każdy wierzchołek jest połączony krawędzią z wierzchołkiem o stopniu wyjściowym 3.

► **Zadanie 1.2.** Wyraż poniższe własności grafów w logice II-rzędu SO:

- Graf ma jądro, czyli taki zbiór wierzchołków X że pomiędzy żadnymi dwoma wierzchołkami z X nie ma krawędzi, i każdy wierzchołek spoza X jest połączony krawędzią z jakimś wierzchołkiem z X .
- Graf o n wierzchołkach ma zbiór niezależny X (i.e. żadne dwa wierzchołki z X nie są połączone krawędzią) o rozmiarze przynajmniej $n/2$.
- Graf ma parzystą liczbę wierzchołków.
- Istnieje skierowana ścieżka z wierzchołków a do b . Użyj tej formuły by napisać że graf jest spójny i Hamiltonowski.

Powiemy, że formuła jest *skończenie spełnialna* jeśli posiada skończony model.

► **Zadanie 1.3.** Czy prawdą jest, że każda spełnialna formuła jest skończenie spełnialna? Czy są skończenie spełnialne formuły, które mają tylko skończone modele?

► **Zadanie 1.4.** Przy pomocy indukcji pokaż, że jeśli $\mathfrak{A} \cong \mathfrak{B}$ to $\mathfrak{A} \equiv \mathfrak{B}$.

► **Zadanie 1.5.** Pokaż indukcyjnie, że nad pustą sygnaturą zachodzi $\mathbb{N} \equiv \mathbb{R}$, ale $\mathbb{N} \not\equiv \mathbb{R}$.

► **Zadanie 1.6.** Dla skończonej sygnatury τ pokaż że elementarna równoważność skończonych struktur implikuje ich izomorficzność. Precyzyjniej, pokaż że jeśli skończone τ -struktury $\mathfrak{A}$, $\mathfrak{B}$ spełniają dokładnie te same FO[τ]-formuły to $\mathfrak{A}$ i $\mathfrak{B}$ są izomorficzne.

FO. Wskazówka: Pokaż najpierw jak opisać skończoną strukturę przy pomocy formuły w FO.

Przypomnijmy, że problem decyzyjny jest *rozstrzygalny* jeśli istnieje program komputerowy go rozwiązujący (i zupełnie nas nie obchodzi jak długo go działa i ile pamięci zużywa).

► **Zadanie 1.7.** W problemie model-checkingu dla FO dostajemy na wejściu formułę φ logiki I-wszego rzędu oraz skończoną strukturę $\mathfrak{A}$. Pytamy się czy $\mathfrak{A} \models \varphi$. Pokaż, że ten problem jest rozstrzygalny (możesz założyć dla wygody że φ jest w preneksowej postaci normalnej).

Poniższe zadanie jest dodatkowe i warte 2.5pkt. Nie wlicza się do progów punktowych.

► **Zadanie 1.8.** Powiemy, że (syntaktyczny) fragment L logiki pierwszego rzędu ma własność modelu skończonego (FMP) jeżeli każda spełnialna formuła z L ma skończony model. Niech L będzie właśnie takim fragmentem FO. Pokaż, że problem spełnialności (czy dana na wejściu formuła ma model) jest rozstrzygalny.

Powołaj się na dedukcję i prace Gödela (jego długi algorytm). (Nie zwracaj uwagi jak długo działa twój algorytm. Jego działanie ma po prostu się skończyć).